

REACTIE COLLEGE VAN BESTUUR OP RAPPORT ONDERZOEKSCOMMISSIE

In juni 2017 heeft het CvB een onafhankelijke onderzoekscommissie ingesteld om onderzoek te doen naar de mogelijke gevolgen voor de onafhankelijkheid en wetenschappelijke integriteit binnen RSM door (contractuele) relaties tussen RSM en bedrijven. Concrete aanleiding daartoe was maatschappelijke en politieke discussie die is ontstaan als gevolg van een rapport van Changerism. Het betreft het rapport 'A pipeline of ideas'. (Rotterdam: Changerism, mei 2017).

De onafhankelijke onderzoekscommissie stond onder voorzitterschap van prof. dr. G.P.M.F. (Gerard) Mols. De leden waren prof. dr. H. (Harmen) Verbruggen en prof. dr. J.G. (Hans) Kuijl, RA. Drs. R. (Riëtte) te Lindert heeft als secretaris ondersteuning verleend.

Deze commissie Mols heeft haar bevinden gerapporteerd aan het CvB. Hierbij reageert het CvB op deze bevindingen en maakt het CvB bekend welke vervolgstappen genomen worden in reactie op deze bevindingen.

Feiten

In het rapport van Changerism ('A pipeline of ideas', mei 2017) zijn vragen opgeworpen over de mogelijke negatieve gevolgen voor de onafhankelijkheid en wetenschappelijke integriteit van het onderwijs en wetenschap als gevolg van betrokkenheid van het bedrijfsleven bij Nederlandse universiteiten en RSM in het bijzonder.

Het CvB neemt de opgeworpen vragen hierover uiteraard zeer serieus en heeft daarom de genoemde commissie Mols ingesteld. Deze onafhankelijke commissie heeft op grondige wijze een onderzoek gedaan naar de samenwerking tussen RSM en het bedrijfsleven en de mogelijke invloed daarvan op het curriculum. Daarnaast is gekeken of er binnen RSM in afdoende mate is voorzien in de naleving van voorschriften en procedures van de Erasmus Universiteit aangaande het waarborgen van wetenschappelijke integriteit.

Op 1 juni heeft deze onafhankelijke onderzoekscommissie haar bevindingen en daarop gebaseerde aanbevelingen aan het CvB kenbaar gemaakt, in het rapport 'Onderzoekscommissie Overeenkomsten RSM - Bedrijfsleven'. Het rapport bevat uitgebreide conclusies naar aanleiding van de onderzoeksvragen en een aantal aanbevelingen.

De strekking van de conclusies en aanbevelingen is dat er geen directe invloed door het bedrijfsleven is aangetroffen op het onderwijs of de wetenschappelijke onderzoeken van RSM. Wel ziet de commissie ruimte voor verbetering en aanscherpingen van de werkwijze en heeft daartoe waardevolle en concrete aanbevelingen geformuleerd.

Overwegingen

Het rapport is naar het oordeel van het CvB op zorgvuldige wijze tot stand gekomen. Het CvB heeft geen aanleiding om te twijfelen aan de waarde van de bevindingen en de daarop gebaseerde aanbevelingen van de commissie. De kern van de onderzoeksopdracht - naar de onafhankelijkheid en wetenschappelijke integriteit binnen RSM - is door de commissie op grondige wijze onderzocht.

Het CvB is verheugd dat de commissie heeft geconcludeerd dat er geen directe invloed is op het onderwijs of de wetenschappelijke onderzoeken van RSM door het bedrijfsleven.

Tegelijkertijd bevat het rapport Mols concrete en waardevolle overwegingen en aanbevelingen, die het CvB voortvarend wil opvolgen. Het is duidelijk dat er belangrijke lessen zijn te trekken en verdere concrete acties zijn te ondernemen om de onafhankelijkheid en wetenschappelijke integriteit binnen

RSM (onderzoek en onderwijs) verder te versterken. Op een aantal van de genoemde gebieden in het rapport, zijn inmiddels al acties in gang gezet.

Het CvB vertrouwt er op dat het onderstaande besluit ertoe leidt dat resterende zorgen bij de minister en in de maatschappij over de onafhankelijkheid en wetenschappelijke integriteit binnen RSM op zorgvuldige wijze worden geadresseerd.

Het rapport is besproken met de Decaan RSM.

Besluit

Het CvB heeft kennis genomen van het rapport en alle bevindingen en aanbevelingen. Het CvB besluit om de volgende acties met prioriteit uit te voeren. Sommige daarvan zijn al in gang gezet; andere zullen nu op korte termijn in gang gezet worden. Het CvB verzoekt de Decaan RSM om de actiepunten RSM af te handelen en aan het CvB te rapporteren over de stand van zaken per 1 januari 2019. Voor alle acties geldt dat het CvB de voortgang en effecten zal monitoren en zo nodig zal bijsturen op de ingezette acties.

Samenwerkingsverbanden tussen RSM en het bedrijfsleven

- Contracten tussen RSM en het bedrijfsleven zijn inmiddels in een overzicht (Corporate Register) opgenomen zoals RSM eerder al heeft aangekondigd. Publicatie wacht op screening op vergaande non-disclosure bepalingen (zie volgend actiepunt). Overwogen wordt om dit register ook op andere faculteiten in te stellen;
- Alle contracten tussen RSM en het bedrijfsleven worden gescreend op het bestaan van te vergaande non-disclosure bepalingen (waarbij concurrentiegevoelige informatie ook op lange termijn of geanonimiseerd in het geheel van publicatie is uitgesloten, hetgeen de wetenschappelijke onderbouwing niet ten goede komt). Dit wordt opnieuw besproken met de betrokken partijen; nieuwe contracten worden aangepast conform de adviezen van de commissie Mols.
- De in het rapport geïdentificeerde contracten tussen RSM en het bedrijfsleven zijn gescreend en worden zo nodig aangepast op bepalingen waaruit enige invloed van het bedrijfsleven op het onderwijs zou kunnen voortvloeien;
- Er wordt gewerkt aan een modelovereenkomst tot opdracht. Er zal gestimuleerd worden dat bij elke opdracht gebruik wordt gemaakt van deze modelovereenkomst;
- Alle onderwijsmateriaal wordt gescreend op gebruik van bedrijfslogo's als gevolg van sponsorcontracten. Bedrijfslogo's worden niet meer gebruikt in onderwijsmateriaal;
- Er wordt gecontroleerd - en zo nodig bijgestuurd - dat de Algemene Verordening Gegevensbescherming wordt nageleefd bij de uitvoering van rekruteringsactiviteiten.

Borging Wetenschappelijke Integriteit

- De nieuwe gedragscode Wetenschappelijke Integriteit (die de EUR onderschrijft) is primair gericht op wetenschappelijk onderzoek en in mindere mate op het onderwijs. Dit punt willen wij in VSNU-verband bespreken.
- Er is binnen de EUR veel aandacht voor wetenschappelijke integriteit, maar de commissie constateert dat het WI-beleid nadere aanscherping behoeft. Het CvB acht het van groot belang dat het WI-beleid dat voor de EUR geldt ook voor alle geledingen gehandhaafd wordt binnen

BV's van de Holding. De invoering van de nieuwe gedragscode wetenschappelijke integriteit is een goed moment om deze aandacht te intensiveren. Er is hiertoe een actieplan opgesteld.

Nevenwerkzaamheden

- De commissie heeft geconstateerd dat de sectorale regeling nevenwerkzaamheden en de administratieve procedure bekend zijn. Het CvB monitort jaarlijks het register nevenwerkzaamheden. Het CvB zal RSM (en de andere faculteiten) verzoeken na te gaan of de actuele registratie van de nevenwerkzaamheden op orde is. Voortaan zullen ook de consultancy- en onderwijsactiviteiten binnen de BV's van de EUR-Holding als nevenwerkzaamheden worden geregistreerd.
- Het CvB zal RSM (en alle andere faculteiten) verzoeken na te gaan of marktconforme tarieven worden gehanteerd;
- Het CvB verzoekt de Decaan RSM het beleid van de RSM Faculteit over nevenwerkzaamheden, te beoordelen in het licht van de aanbevelingen van de commissie (over onwenselijke prikkels), daar waar nodig aanpassingen aan te brengen ter verhoging van de transparantie, met extra aandacht voor transparantie op het gebied van consultancyactiviteiten.

Cultuur

- De commissie kaart in haar rapport de relatieve autonomie van, meer in het bijzonder senior, hoogleraren aan. Dit kan bijdragen aan een cultuur waarbinnen stafleden niet de vrijheid voelen om zich te uiten over wetenschappelijke integriteit. Dat is een verschijnsel dat ook elders binnen de universitaire wereld niet onbekend is. De commissie beveelt aan de cultuuromslag zoals destijds in 2013 door PWC aanbevolen, voortvarend door te zetten. De commissie is van oordeel dat een cultuur waarbinnen openheid en debat bestaat over wetenschappelijk integer handelen een betere garantie is voor het handhaven van de wetenschappelijke integriteit dan het ontwikkelen of aanscherpen van weer nieuwe regels en richtlijnen. Het CvB onderschrijft dit oordeel en draagt aan de decaan RSM op te rapporteren over de stand van zaken met betrekking tot de implementatie van de aanbevelingen over de cultuur, en om een actieplan op te stellen voor de aanbevelingen die mogelijk nog niet zijn opgepakt. Het CvB zal de voortgang van de implementatie monitoren.

Organisatiestructuur

- De commissie geeft aan dat de organisatiestructuur die samenhangt met de relatie tussen RSM Faculteit enerzijds en gerelateerde BV's anderzijds gecompliceerd is en dat dit mogelijke risico's oplevert voor de governance van de hier in het geding zijnde waarden. Daarom zal het CvB een onafhankelijke commissie instellen die de mogelijkheden van een herziening van de governance structuur in kaart zal brengen.